

різняються за потенціалом продуктивності, тривалістю періоду вегетації, стійкістю до вилягання, обсіпання, посухи та проти хвороб, залистяністю, якісними показниками, що у великій мірі полегшує товаровиробникам всіх форм власності добір сортів залежно від напрямку використання.

За результатами досліджень встановлено, що сорти ‘Світлячок’ та ‘Фламінго’ рекомендовані до Реєстру сортів для вирощування у лісостеповій та поліській зонах. Кращі показники за вмістом сирого протеїну отримав сорт ‘Фламінго’, а за врожайністю насіння – ‘Світлячок’.

Список літератури

1. Han S, Sebastian R, Chung J.W. (2021) Identification of Vicia species native to South Korea using molecular and morphological characteristics. *Frontiers in Plant Science*. 12.
2. Мазур В.А., Дідур І. М., Панцирева Г.В. (2020). Обґрунтування адаптивної сортової технології вирощування зернобобових культур в правобережному Лісостепу України. *Сільське господарство та лісівництво*. № 18. С. 5-17.
3. Методика проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення в Україні (загальна частина) / за ред. С.О. Ткачик. 4-те вид., випр. і доп. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – 120 с.
4. Методика проведення експертизи сортів рослин групи технічних та кормових на придатність до поширення в Україні (ПСП) / за ред. С.О. Ткачик. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2017. – 73 с.
5. Методика проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність до поширення. Методи визначення показників якості продукції рослинництва, 3-тє вид. випр. і доп. / за ред. С.О. Ткачик. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – 159 с.

УДК 635.25

Снітко В. Г., аспірант*

Інститут овочівництва і багданництва НААН

e-mail: vitaliysnitko7@gmail.com

ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СИСТЕМ ЖИВЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Постановка проблеми

У сучасному сільському господарстві значного значення набувають ресурсоощадні технології вирощування овочевих культур, зокрема цибулі ріпчастої. Ці технології спрямовані на підвищення врожайності та якості продукції при одночасному зниженні техногенного навантаження на агроєкосистеми. Стан ґрунту, його вологозабезпеченість, фізико-хімічні та

*Науковий керівник – Сиромятников Ю. М., канд. техн. наук

структурно-агрегатні характеристики є ключовими факторами, які впливають на ефективність вирощування овочевих культур [1, 2].

Інтенсивне використання традиційних систем обробітку ґрунту призводить до деградації його структури, зниження вмісту гумусу та погіршення агрохімічних показників. Дослідження показують, що впровадження альтернативних технологій, таких як локальне чизелювання та використання гумінових добрив, сприяє покращенню стану ґрунту та збереженню його родючості [3, 4].

Важливим є також дослідження впливу агротехнічних заходів на посівні якості насіння та врожайність культур. Використання біопрепаратів і локальних підживлень дозволяє досягти високої ефективності вирощування та зменшити використання хімічних засобів захисту рослин [5].

Актуальність цієї проблеми визначається необхідністю вдосконалення технологій, які забезпечують стійке виробництво овочевої продукції, оптимізують витрати ресурсів та мінімізують негативний вплив на довкілля.

Виклад основного матеріалу досліджень

Матеріали і методи. Дослідження проводилися в Лівобережному Лісостепу України на цибулі сорту Любчик. Система захисту включала хімічний (Ридоміл Голд, Квадрис, Енжіо, Каліпсо, Вертимек) і біологічний захист (Метавайт, Мікохелп, Фітохелп, Актоверм, Бітоксисабацилін, Склероцид). Система удобрення складалася з п'яти варіантів: контроль (без добрив), N120P180K120, локальне внесення N30P90K30 з фертигацією і «Нутривант плюс олійний», вермікомпост (2 т/га) з «Rich Soil», та біопрепарати (Граундфікс, Азотофіт, Органік баланс, Гуміфренд, HelpRost). Повторність досліду – триразова, площа облікової ділянки – 11,2 м². Технологія вирощування включала краплинне зрошення, оранку, боронування, внесення гербіцидів та моніторинг стану рослин.

Результати досліджень

Таблиця 1. - Вплив систем удобрення та захисту на врожайність і якість цибулі ріпчастої

Система удобрення	Система захисту	Загальна врожайність, т/га	Товарність, %	Приріст врожайності, т/га	Вихід стандартної продукції, %
Контроль	Хімічна	23,85	98,2	-	92,5
N120P180K120	Хімічна	31,42	93,7	7,57	91,4
N30P90K30 + фертигація + "Нутривант плюс олійний"	Хімічна	29,16	98,7	5,31	88,4
Вермікомпост + гумінові добрива ("Rich Soil")	Хімічна	29,98	97,4	6,13	88,2
Біопрепарати (Граундфікс + Азотофіт + ін.)	Хімічна	29,55	97,5	5,70	89,7

Контроль	Біологічна	22,49	99,7	-	93,3
N120P180K120	Біологічна	28,73	96,7	6,24	91,0
N30P90K30 + фертигація + "Нутривант плюс олійний"	Біологічна	25,93	98,9	3,44	95,6
Вермікомпост + гумінові добрива ("Rich Soil")	Біологічна	26,35	98,5	3,86	94,5
Біопрепарати (Граундфікс + Азотофіт + ін.)	Біологічна	26,33	98,1	3,84	92,6

Таблиця 1 демонструє вплив різних систем удобрення та захисту рослин на врожайність, товарність і вихід стандартної продукції цибулі ріпчастої. Найвищу загальну врожайність (31,42 т/га) забезпечувала система удобрення з внесенням стандартної дози мінеральних добрив (N120P180K120) у поєднанні з хімічним захистом. Біологічний захист у поєднанні з тією ж системою удобрення також забезпечив високу врожайність (28,73 т/га), що на 6,24 т/га (27,7%) більше порівняно з контролем. Максимальний рівень товарності цибулин (98,7%) досягався при застосуванні локального внесення добрив у рядок (N30P90K30) у поєднанні з фертигацією і позакореневим підживленням препаратом «Нутривант плюс олійний» за хімічного захисту. Вихід стандартної продукції за біологічного захисту досягав 94,5% при використанні вермікомпосту та гумінових добрив («Rich Soil»), що свідчить про ефективність екологічно безпечних систем удобрення. Таким чином, оптимізація систем живлення та захисту дозволяє підвищити врожайність і якість продукції, забезпечуючи екологічну стабільність агротехнологій.

Список літератури

1. Сиромятников, Ю. М. (2023). Засміченість посівів гарбуза в залежності від способу обробітку ґрунту. *Проблеми та перспективи розвитку сільськогосподарського*.
2. Сиромятников, Ю. М. (2023). Вплив технологічних заходів на структурно-агрегатний склад ґрунту при вирощуванні буряків цукрових. *Вісник аграрної науки*, 101(11), 60–66.
3. Сиромятников, Ю. М. (2023). Productivity of potato variety Belmonda under folio-root treatment with humic preparations. *Qishloq xo'jalik mahsulotlarini oziqaviy xavfsizligini ta'minlashning rivojlantirish istiqbollari*, 321–329.
4. Сиромятников, Ю. М. (2023). Вплив технологічних заходів на вологозабезпеченість ґрунту в процесі вирощування буряків. *Український журнал природничих наук*, (4), 125–137, 2023.
5. Сиромятников, Ю. М. (2023). Physico-chemical indicators of soil condition depending on sugar beet growing technology. *Agriculture and Plant Sciences: Theory and Practice*, (3), 59–69.